

24.6.2010

PRANEŠIMAS NARIAMS

Tema: **Peticija Nr. 1667/2009 dėl Tarybos direktyvos 2003/8/EB (teisinė pagalba tarptautiniuose ginčiuose) nuostatų pažeidimo, kurią pateikė Vokietijos pilietis Walter Grytzik, Güntherio Modlingerio vardu**

1. Peticijos santrauka

Klientui, kuris yra teisinio ginčo dėl nuosavybės Ibisoje šalis, atstovaujantis teisininkas tvirtina, kad Ispanija pažeidžia Tarybos direktyvos 2003/8/EB, numatančios teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo tarptautiniuose ginčiuose pagerinimą nustatant būtinausias bendras teisinės pagalbos tokiems ginčams taisykles, nuostatas. Teisininkas teigia, kad neteisingai atmestas prašymas skirti teisinę pagalbą, kurios iššomis būtų padengtos kelionės į teismą išlaidos.

2. Priimtinumai

Paskelbta priimtina 2010 m. vasario 24 d. Komisijos buvo paprašyta suteikti informaciją (pagal Darbo tvarkos taisyklių 202 straipsnio 6 dalį).

3. Komisijos atsakymas, gautas 2010 m. birželio 24 d.

„Peticija

Peticijos pateikėjas, Vokietijos teisininkas, aprašo Ibisoje vykstantį teisinį ginčą. Savo kliento vardu jis pateikė prašymą, kad Ibisos Pirmosios instancijos teismas suteiktų teisinę pagalbą, nagrinėjant jo kliento ieškinį dėl žalos, susijusios su investicijomis į nekilnojamąjį turimą, atlyginimo.

Atsižvelgęs į šį prašymą, Pirmosios instancijos teismas priėmė sprendimą Ibisoje surengti teismo posėdį ir teismo šaukime nurodė, kad, šaliai neatvykus į posėdį, bus nuspręsta, kad šalis atsisako ieškinio. Dėl to peticijos pateikėjas pateikė apeliacinį skundą ir paprašė iš anksto atlyginti jo klientui kelionės išlaidas arba atleisti jį nuo pareigos asmeniškai dalyvauti teismo posėdyje. Daugiau su šiuo skundu susijusios informacijos peticijoje nepateikta. Ieškovas į teismo posėdį neatvyko. 2007 m. balandžio 10 d. sprendimu teismas paskelbė, kad ieškinys laikomas atsiimtu.

Peticijos pateikėjas tvirtina, kad Ispanijos teismo sprendimu pažeidžiamos Tarybos direktyvos 2003/8/EB (teisinė pagalba tarptautiniuose ginčiuose) nuostatos.

Komisijos pastabos

Komisija neturi įgaliojimų imtis priemonių pavieniais teisių pažeidimo atvejais, nebent būtų akivaizdu, kad valstybė narė ar valstybės institucija pažeidžia Europos Sąjungos teisę.

Europos Sąjungoje patvirtintos specialios taisyklės, siekiant skatinti valstybes nares tarpvalstybiniuose ginčiuose teikti teisinę pagalbą asmenims, kurie neturi pakankamai lėšų, kad galėtų veiksmingai naudotis savo teise kreiptis į teismą. Šios taisyklės nustatytos 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyvoje 2002/8/EB, numatančioje teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo tarptautiniuose ginčiuose pagerinimą nustatant minimalias bendras teisinės pagalbos tokiems ginčams taisykles. Tiesa, Direktyvoje nustatyti tik tam tikri minimalūs bendrieji reikalavimai, susiję su teisine pagalba tokiuose ginčiuose. Jeigu tam tikram atvejui taikytinų specialių taisyklių Direktyvoje nėra, su teisine pagalba susijusio civilinio proceso klausimus sprendžia nacionalinės valdžios institucijos.

Išsamios taisyklės, kurias būtų galima taikyti tvarkant teisinės pagalbos prašymus, Direktyvoje nenustatytos. Direktyva taikoma tik tokioms situacijoms, kurios būdingos tarpvalstybinėms byloms, t. y. dokumente nustatytos taisyklės, kaip įteikti ir perduoti teisinės pagalbos prašymus (Direktyvos 13 straipsnis), taip pat taisyklės, taikytinos kompetentingoms institucijoms ir kalbai (14 straipsnis). Tiesa, Direktyvos 15 straipsnyje nustatytos tam tikros minimalios taisyklės, taikytinos tvarkant teisinės pagalbos prašymus. Tačiau tikslių nurodymų, kaip tvarkyti teisinės pagalbos prašymus, šiame straipsnyje nėra.

Be to, tvarkant prašymus, Direktyvos 7 straipsnis netaikytinas. Teisinės pagalbos teikimo tvarka nustatyta tik Direktyvos IV skyriuje (12 straipsnyje et seq.) Taigi Direktyvos 7 straipsnyje minimos išlaidos, kurias reikia atlyginti *tada, kai* teikti teisinę pagalbą jau nuspręsta – ne tada, kai teismas dar tik nagrinėja galimybę patenkinti teisinės pagalbos prašymą. Vadinasi, vykstant civiliniam procesui dėl teisinės pagalbos teikimo, taikytini nacionalinės teisės aktai (cf. *MüKo-Rauscher*, ZPO (Vokietijos CPK komentaras), 1076 straipsnio 3 punktas; *Zöller-Geimer*, ZPO, 1976 straipsnio 4 punktas).

Direktyvos 19 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad „svarstydami, ar būtinas paties asmens dalyvavimas teisme, valstybės narės teismai turėtų deramai atsižvelgti į galimybių, kurias suteikia 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1206/2001 dėl valstybių narių teismų tarpusavio bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose,

teikiamą naudą.“ Vis dėlto nei Direktyvos 12 straipsnyje *et seq.*, nei 7 straipsnyje nėra nustatyta taisyklių, kaip atleisti šalį nuo pareigos asmeniškai dalyvauti teismo posėdyje. Galų gale nė viename šių straipsnių nenustatyta, kad teisinės pagalbos prašymą pateikusiam asmeniui būtina sumokėti iš anksto.

Jeigu peticijos pateikėjas mano, kad jo teisės nagrinėjamu atveju pažeistos, jam patartina dėl žalos atlyginimo kreiptis nacionaliniu lygmeniu, per Ispanijos teismus.

Išvada

Kadangi šioje peticijoje iškeltas klausimas nepatenka į Tarybos direktyvos 2002/8/EB taikymo sritį, Europos Komisija negali imtis priemonių, kad suteiktų peticijos pateikėjui pagalbą.“